

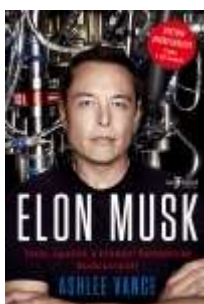
METODIKA PRO VYTVÁŘENÍ KLÍČOVÝCH SLOV

Vydala Městská knihovna Semily, 1. března 2021

CO JSOU KLÍČOVÁ SLOVA A K ČEMU SLOUŽÍ?

V dnešní době jsme všichni uživatelé internetu. Aniž si to uvědomujeme, klíčová slova při vyhledávání informací běžně používáme. Pojem *klíčové slovo* označuje výraz nebo frázi, která pomůže uživateli (čtenáři) vyhledat dokument v on-line katalogu na základě obsahu díla. Klíčové slovo je tak hlavním tematickým identifikátorem. Při vytváření klíčových slov se snažíme vcítit do myšlení čtenáře: pod jakým výrazem by knihu hledal? Uvažujeme o slovech, která co nejpřesněji vystihují vyhledávanou informaci.

Dodržování několika zásad při tvorbě klíčových slov má dvojí význam: abychom usnadnili čtenářům vyhledávání, a zároveň předejdeme zbytečnému narůstání slovníku (a jeho zanesení prázdnými výrazy a chybami).

1. Volíme **nejpoužívanější výraz** pro dané téma.

biografie nebo životopisy?

Neváhejte použít oba výrazy. Každý z nich bude samostatné klíčové slovo (jedno na řádek).

Optimální počet klíčových slov: alespoň tři, lépe šest.

2. Zlaté pravidlo **jednoho slova**.

Pokud je to možné, volíme výrazy jednoslovné, téma pak vystihujeme kombinací několika klíčových slov:

Jiný příklad: téma zní *naleziště zlata*.

Klíčová slova: naleziště
zlato

Nerozdělujeme ustálená spojení: *Babiččino údolí*
Národní obrození

a - Uživatelská klíčová slova	romány
a - Uživatelská klíčová slova	americké
a - Uživatelská klíčová slova	ženy
a - Uživatelská klíčová slova	historické
a - Uživatelská klíčová slova	romance

3. Ideál: **podstatné jméno v množném čísle a v prvním pádě**.

romány (nikoli román)

komiksy (nikoli komiks)

Výjimku mají slova, která množné číslo netvoří (*literatura*) nebo v množném čísle nabydou jiný význam (*vítr – větry*).

Podstatné jméno má **přednost** před přídavným jménem, jako například zde:

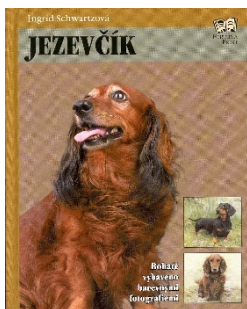
Název titulu: *Zahradní rostliny*

Klíčové slovo: *zahrady* (*spíše než zahradní; pokračujte slovem rostliny*)

Přídavná jména naopak využijte pro **označování žánrů**:

detektivní – historické – romantické – humorné

Pozor na překlepy a psaní cizích slov! *fantasy* (nikoliv *fantazy*;) *sci-fi* (se spojovníkem, bez mezer)

4. Od obecného ke konkrétnímu.

Téma postupně rozvíjíme:

savci
psi
jezevčáci

5. Zápis klíčových slov pro **letopočty, století, historické události a války.**

STOLETÍ

číslice s tečkou – mezera – *století* s malým počátečním písmenem: *20. století*

DEKÁDY

dvě klíčová slova (na dvou řádcích):

20. léta
20. století

ALE: *1. polovina 20. století* (na jednom řádku, nerozdělujeme do více klíčových slov, slova nezkracujeme)

LETOPOČTY

1848 (beze slova „rok“ nebo zkratky „r.“)

1914-1918 (spojovník, bez mezer). Pokud chcete v klíčových slovech uvést rozpětí let, doporučujeme uvést ještě oba letopočty zvlášť jako jednotlivá klíčová slova na dalších řádcích:

1914-1918

1914

1918

HISTORICKÉ UDÁLOSTI

Uvedeme obecné téma jako jedno klíčové slovo, jako další zadáme název události:

bitvy
bitva u Slavkova

VÁLKY

Použijme číslici a nezkrácená slova:

1. světová válka (1 – tečka – mezera – světová válka, malá počáteční písmena)

6. Označujeme **místo, prostředí a hrdinu.**

Uživatelé často vyhledávají i konkrétní hrdiny nebo zkoušejí zadat obecnější kritéria.

MÍSTO, KDE SE DĚJ ODEHRÁVÁ

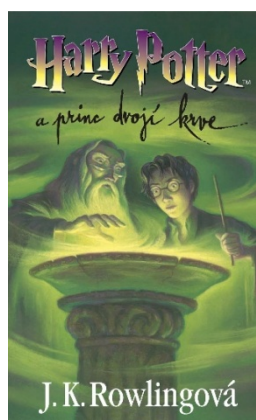
Francie
Provence

PROSTŘEDÍ

lékařské
školní

VŠEOBECNĚ ZNÁMÍ HRDINOVÉ

Harry Potter
komisař Maigret

7. Zkracování slov se vyhýbáme.

Používají se pouze zkratky vžitě a jenom v případě, že se jejich užití běžně upřednostňuje před vyjádřením plnými slovy:

RAF, SAS, ORL, FBI